

Analys av mentala egenskaper för golden retriever

Detta dokument syftar till att analysera, dokumentera och skapa medvetenhet kring vilka vardagsbeteenden som anses önskvärda hos rasen, vilka vardagsbeteenden rasen uppvisar på BPH i nuläget samt vilka av dessa beteenden som Klubben och dess medlemmar anser prioriterade att försöka bevara respektive förändra.

Dokumentet kan även fungera som underlag vid framtida revidering av Rasspecifika Avelsstrategier (RAS).

Vilka vardagsbeteenden är önskvärda hos rasen?

- 1) Reflektera över vad som står i rasstandarden under rubrikerna "Användningsområde", "Bakgrund/ändamål" och "Uppförande/karaktär".

Rubrik	Beskrivning enligt rasstandarden
Användningsområde	Apporterande fågelhund
Bakgrund/ändamål	Aveln har syftat till att skapa en ras med utpräglad apporterings- och arbetslust, lyhördhet och intelligens samt följsamhet och vänlighet.
Uppförande/karaktär	Golden retriever är följsam och intelligent med en medfödd arbetsförmåga. Rasen ska vara vänlig, tillitsfull och ha självförtroende.

- 2) Fundera över om uppfödarna inom rasen medvetet avlar för att hundarna ska kunna användas för den funktion som finns angiven i rasstandarden (under användningsområde) eller om rasens huvudsakliga funktion har förändrats över tid.

Om rasens funktion har förändrats, beskriv vilken användning som rasen i huvudsak *avlas för* idag, d.v.s generellt prioriteras vid uppfödarnas val av avelsdjur.

Rubrik	Beskrivning av rasens nuvarande funktion
Nuvarande funktion	En stor andel uppfödare avlar inte längre primärt för golden retrieverns ursprungliga ändamål som apporterande fågelhund, utan snarare mot utställning och sällskap. Detta har gett upphov till att det idag finns olika populationer inom rasen, med delvis lite olika utseende och egenskaper. Många golden retrievers används idag också som tjänstehundar och aktiva tävlingshundar inom en rad discipliner.

- 3) Finns det några andra beskrivningar eller arbetsprov (t.ex funktionsbeskrivning, jaktprov, bruksprov, vallningsprov) som uppfödarna av rasen använder för utvärdering av avelsdjurens och/eller avkommornas arbetsegenskaper?

Arbetsprov	Kommentar
Jaktprov Funktionsbeskrivning	Såväl jaktprovet som funktionsbeskrivningen testar hundens jaktliga egenskaper.

- 4) Beskriv rasens önskvärda vardagsbeteenden för respektive beteendegrupp nedan (d.v.s de beteenden som mäts på BPH). Beskrivningen bör göras med utgångspunkt från rasstandarden och rasens nuvarande funktion/användningsområde samt med hänsyn taget till att hundarna ska må bra och kunna fungera som en integrerad del av vårt samhälle.

I vissa rasstandarder är beskrivningen av rasens önskade mentala egenskaper väldigt sparsam eller diffus. I förekommande fall kan man istället behöva utgå från rasens huvudsakliga användningsområde och fundera över vilka vardagsbeteenden man kan förvänta sig hos en ras med denna funktion. Ledtrådar till rasens mentala egenskaper kan ibland också återfinnas i litteratur om rasens historia.

BPH-egenskap	Beskrivning av önskade vardagsbeteenden
Socialitet <i>Hundens intresse av främmande människor.</i>	Rasstandarden säger att golden retrievern ska vara hjärtlig, utåtriktad med en utpräglad vilja att vara till lags. Attityden ska vara oreserverad även mot främmande människor. Golden retrievern ska också ha ett förtroendeingivande och vänligt temperament. Det robusta temperamentet medför en stor tålighet även i stressade situationer bland människor. Det sociala engagemanget får dock inte vara överdrivet utan hunden ska lätt kunna koppla av och utstråla trygghet även i miljöer med många nya människor. Det får heller inte vara så högt att det stör hundens arbete.
Undergivenhet <i>Hundens benägenhet att visa undergivenhet i sociala situationer.</i>	Enligt rasstandarden är golden retrievern oreserverad, även mot främmande människor. Den är glad och aktiv med ett gott självförtroende. Golden retrievern ska således inte uppvisa någon undergivenhet.
Lekintresse <i>Hundens intresse för lek med föremål och person samt hundens allmänna attityd i leken.</i>	Rasstandarden beskriver golden retrievern som en glad och aktiv hund. För att fungera som apportör behöver golden retrievern ha ett stort föremålsintresse. Även en stark vilja att leka med föraren bör känneteckna golden retrievern. Önskvärt är att hunden även i en intensiv lek ska vara uppmärksam på förarens signaler och snabbt kunna gå från aktiv till passiv.
Osäkerhet/Rädsla <i>Hundens strävan att undvika / avlägsna sig själv från någon eller något som väckt obehag.</i>	Rasstandarden säger att golden retrievern ska ha ett gott självförtroende. Osäkerhet och rädsla i alla former (t.ex. ljud, underlag) är alltid allvarliga fel.
Nyfikenhet <i>Hundens vilja att utforska sin omgivning och föremål.</i>	Golden retrievern bör ha ett nyfiket och öppet sinnelag inför nya situationer och miljöer. Den ska vara uppmärksam på vad som sker omkring den, men också ha en förmåga att urskilja vad som i en viss situation är betydelsefull information och vad som bör sorteras bort. Detta hjälper den att fokusera på sina arbetsuppgifter, analysera nya situationer och fatta kloka beslut.

BPH-egenskap	Beskrivning av önskade vardagsbeteenden
Hotfullhet/Aggressivitet <i>Hundens strävan att få det som väckt obehag att upphöra / avlägsna sig.</i>	Rasstandarden säger att golden retrievern ska ha ett gott självförtroende. De ska ha förmåga att undersöka och hantera nya intryck på ett lugnt och balanserat sätt, utan att överreagera eller visa påtaglig osäkerhet eller rädsla. Vi strävar efter hundar som är modiga men inte dumdristiga, och som klarar av att möta nya utmaningar med nyfikenhet.

Vilka vardagsbeteenden visar populationen idag baserat på BPH?

- 5) Analysera beskrivningsfrekvens (andel beskrivna hundar per födelseår) och fördelning av beskrivna hundar mellan uppfödare. Genom denna analys tydliggörs om de beteenden som uppvisas vid BPH kan anses representativa för populationen som helhet eller riskerar att ge en missvisande bild då de endast omfattar ett begränsat urval av hundar och uppfödare (som kan vara mer benägna att prioritera mentala egenskaper i sin avel).

Rubrik	Diagram
Beskrivningsfrekvens	280 golden retrievers fick känd mental status 2024. Av dem gjorde 209 BPH, alltså ca 75 %. För varje år sedan 2013 har antalet hundar som beskrivits ökat (undantaget pandemiåren), liksom andelen beskrivningar som varit i form av BPH. Beskrivningsfrekvensen är tyvärr ändå allt för låg i relation till populationens storlek. De senaste tre åren har mellan 1600 och 2000 golden retrievers nyregistreras. I förhållande till dessa siffror har mindre än en femtedel av populationen erhållit känd mental status (BPH eller MH).
Spridning av beskrivna hundar mellan uppfödare	Av de hundar som gått i avel har runt 24 % gjort BPH eller MH. Något fler av hanarna har känd mental status än tikarna. En översyn av vilka avelsdjur som genomfört BPH visar att de hanhundar med flest avkommor (över 50) i regel <i>inte</i> har gjort BPH, medan det är vanligare bland hanhundar med färre avkommor. Inte heller avkommorna till de populäraste hanhundarna har i regel gjort BPH. Av de fem hanhundar som år 2020–2024 fått flest avkommor registrerade i Sverige har <i>ingen</i> själv genomfört BPH (eller MH). Av deras totalt 717 avkommor under dessa år är det 18 som har genomfört BPH (ytterligare några har gjort MH). Det är alltså ovanligt att såväl populära avelsdjur som dess avkommor genomför BPH i någon större omfattning. Det finns emellertid också uppfödare som arbetar aktivt med mentalitetsfrågor i sitt avelsarbete, där såväl beskrivningar av avelsdjur görs som av deras avkommor.

Rubrik	Diagram
	Ur ett populationsperspektiv finns således en risk att BPH-resultaten endast avspeglar en mindre del och ett visst utsnitt av det totala antalet hundarna.

- 6) Analysera rasmedelvärden samt hur hundarnas beteenden inom respektive beteendegrupp är fördelade inom den beskrivna populationen (beteendevariation).
Här kan 200-analys och 500-föreläsning vara lämpliga underlag.

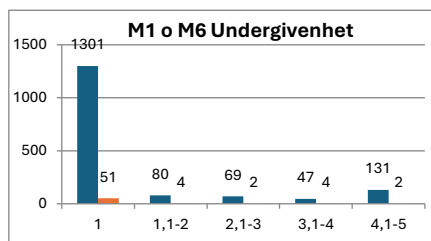
Rubrik	Diagram																																																																								
Rasmedelvärde n	— Rasen (1 888 st, Samtliga)																																																																								
Beteende- variation	SOCIALITET: M1 Hälsning FP Intensitet <table><tr><th>Intensitet</th><th>1</th><th>1,1-2</th><th>2,1-3</th><th>3,1-4</th><th>4,1-5</th></tr><tr><td>Count</td><td>147</td><td>411</td><td>499</td><td>341</td><td>315</td></tr><tr><td>Percentage</td><td>5</td><td>13</td><td>22</td><td>13</td><td>11</td></tr></table> M1 Hälsning FP Tid/hur länge hunden hälsar <table><tr><th>Tid</th><th>1</th><th>1,1-2</th><th>2,1-3</th><th>3,1-4</th><th>4,1-5</th></tr><tr><td>Count</td><td>151</td><td>371</td><td>455</td><td>323</td><td>455</td></tr><tr><td>Percentage</td><td>5</td><td>15</td><td>14</td><td>11</td><td>19</td></tr></table> M6 Hälsning NP Intensitet <table><tr><th>Intensitet</th><th>1</th><th>2</th><th>3</th><th>4</th><th>5</th></tr><tr><td>Count</td><td>181</td><td>231</td><td>445</td><td>310</td><td>460</td></tr><tr><td>Percentage</td><td>7</td><td>12</td><td>16</td><td>11</td><td>17</td></tr></table> M6 Hälsning NP Tid/hur länge hunden hälsar <table><tr><th>Tid</th><th>1</th><th>1,1-2</th><th>2,1-3</th><th>3,1-4</th><th>4,1-5</th></tr><tr><td>Count</td><td>153</td><td>193</td><td>541</td><td>216</td><td>524</td></tr><tr><td>Percentage</td><td>7</td><td>11</td><td>17</td><td>9</td><td>19</td></tr></table>	Intensitet	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5	Count	147	411	499	341	315	Percentage	5	13	22	13	11	Tid	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5	Count	151	371	455	323	455	Percentage	5	15	14	11	19	Intensitet	1	2	3	4	5	Count	181	231	445	310	460	Percentage	7	12	16	11	17	Tid	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5	Count	153	193	541	216	524	Percentage	7	11	17	9	19
Intensitet	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5																																																																				
Count	147	411	499	341	315																																																																				
Percentage	5	13	22	13	11																																																																				
Tid	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5																																																																				
Count	151	371	455	323	455																																																																				
Percentage	5	15	14	11	19																																																																				
Intensitet	1	2	3	4	5																																																																				
Count	181	231	445	310	460																																																																				
Percentage	7	12	16	11	17																																																																				
Tid	1	1,1-2	2,1-3	3,1-4	4,1-5																																																																				
Count	153	193	541	216	524																																																																				
Percentage	7	11	17	9	19																																																																				

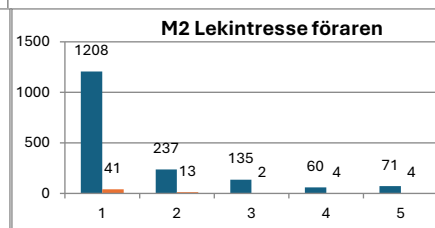
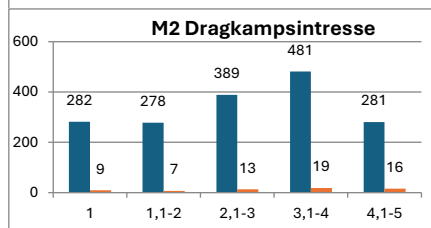
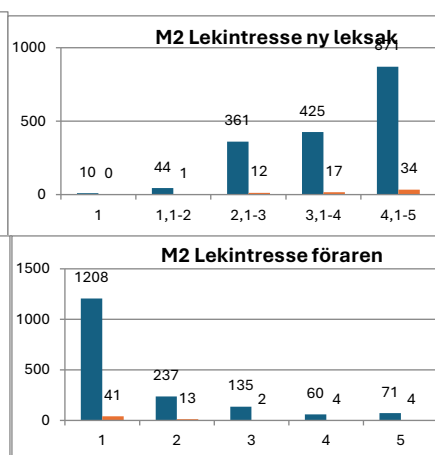
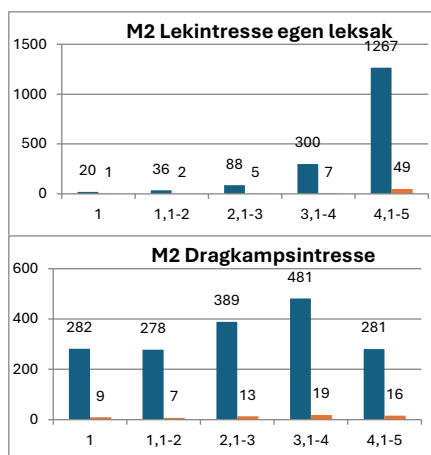
Rubrik

Diagram

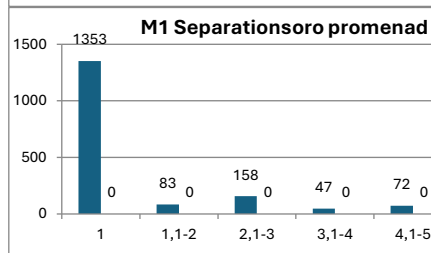
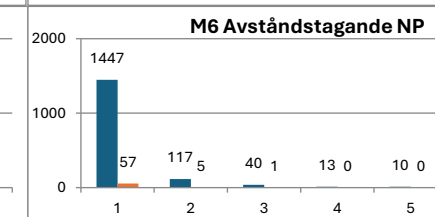
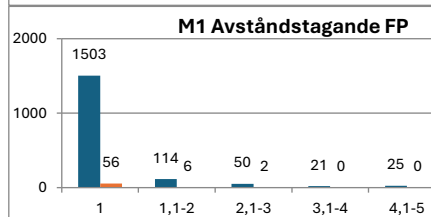
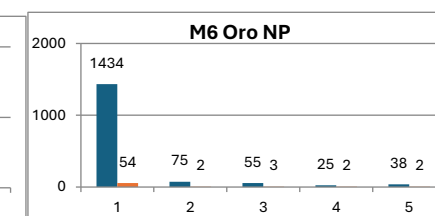
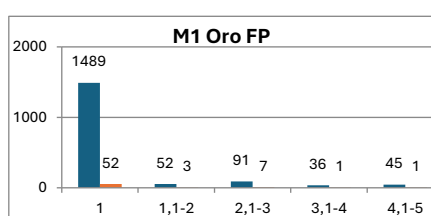
UNDERGIVENHET:

LEKINTRESSE:

OSÄKERHET/ RÄDSLÄ SOCIAL:

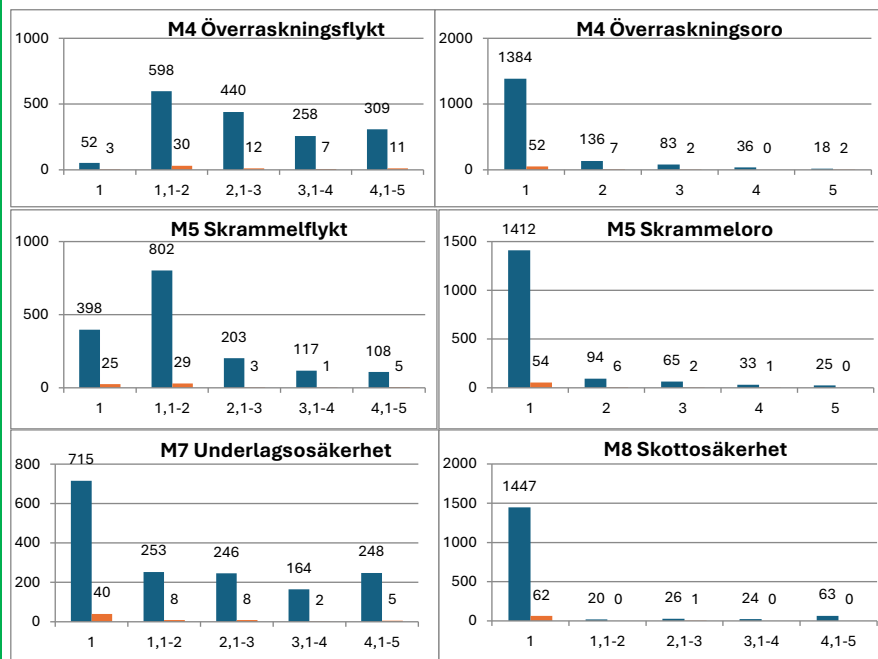

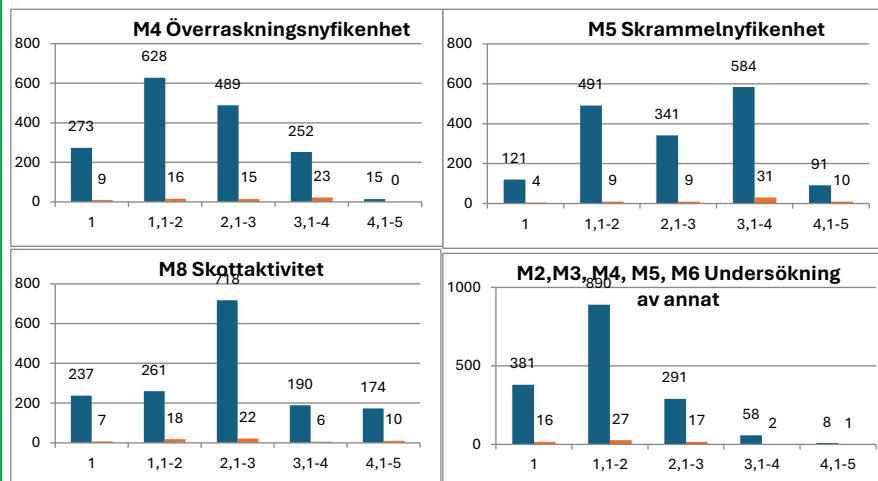
Rubrik

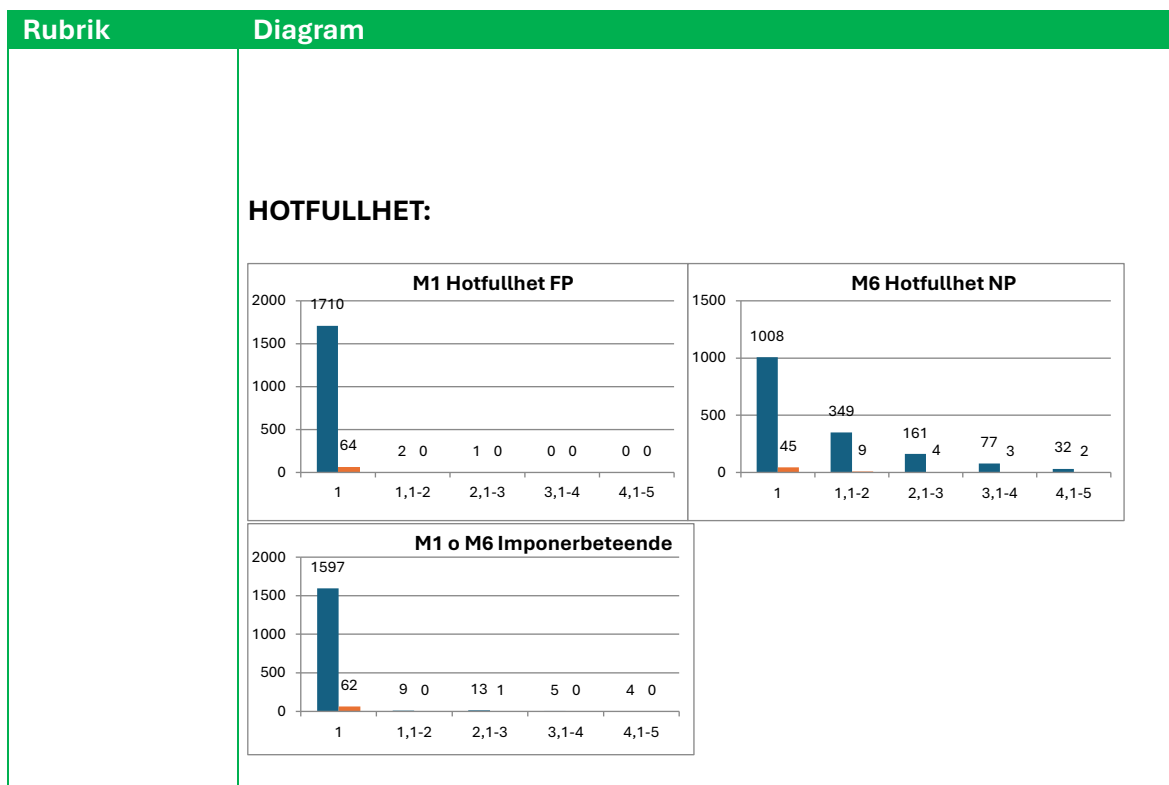
Diagram

OSÄKERHET/ RÄDSL MILJÖ:

NYFIKENHET:

Vilka beteenden bör bevaras respektive förändras?

- 7) Analysera vilka skillnader som finns mellan de vardagsbeteenden som är önskvärda hos rasen (punkt 4) och de vardagsbeteenden som populationen uppvisar vid BPH (punkt 6).
- 8) Ange slutsatsen av analysen för respektive beteendegrupp med något av följande alternativ:
 - Bevara = Aktivt bedriva avelsarbete för att bevara beteendet
 - Förändra = Aktivt bedriva avelsarbete för att förändra beteendet
 - Ingen åtgärd = Inget aktivt avelsarbete bedrivs inom klubben i nuläget för vare sig bevarande eller förändring

I det fall analysen visar att ett flertal olika egenskaper hos rasen skiljer sig från vad som är önskvärt utifrån rasstandard och funktion kan ett urval av de viktigaste egenskaperna behöva göras för att kunna uppnå märkbar förändring inom överskådlig tid.

Beteendegrupp	Analys	Slutsats
Socialitet	Även om rasens medelvärde ser bra ut, finns det många hundar som visar en lägre grad av socialitet än vad som är önskvärt för rasen. Även en del "översociala" hundar förekommer. Här är målsättningen att begränsa ytterligheterna gällande vilja att hälsa och dess intensitet och göra populationen mer samlad.	Förändra

Beteendegrupp	Analys	Slutsats
Undergivenhet	Relativt få golden retrievers uppvisar undergivenhet vid BPH.	Ingen åtgärd
Lekintresse	Lekintresset bland golden retrievers är enligt BPH generellt sett högt. Dock visar allt för många hundar inget eller lågt intresse för dragkamp, samtidigt som lekintresset med den egna föraren också är påtagligt lågt. I detta avseende skulle det sociala lekintresset behöva stärkas.	Delvis förändra
Osäkerhet/Rädsla (sociala rädslor)	BPH visar att i princip ingen oro eller avståndstagande när det gäller närmande eller främmande person förekommer bland golden retrievers.	Ingen åtgärd

Beteendegrupp	Analys	Slutsats																																				
Osäkerhet/Rädsla (miljörädslor)	Osäkerhet och rädsla testas i fyra olika moment på BPH. Golden retrievern uppvisar här en hel del rädslor gentemot överraskningen och underlag, men tillräcklig stabilitet i förhållande till ljudupplevelser som skrammel och skott. M5 Skrammelflykt <table><tr><th>Kategori</th><th>Antal</th></tr><tr><td>1</td><td>398</td></tr><tr><td>1,1-2</td><td>802</td></tr><tr><td>2,1-3</td><td>203</td></tr><tr><td>3,1-4</td><td>117</td></tr><tr><td>4,1-5</td><td>108</td></tr></table> Det förekommer stor spridning inom rasen gällande överraskningsflykten. En påtagligt stor andel av rasen visar en hög eller mycket hög grad av flykt. Denna behöver sänkas. M4 Överraskningsflykt <table><tr><th>Kategori</th><th>Antal</th></tr><tr><td>1</td><td>52</td></tr><tr><td>1,1-2</td><td>598</td></tr><tr><td>2,1-3</td><td>440</td></tr><tr><td>3,1-4</td><td>258</td></tr><tr><td>4,1-5</td><td>309</td></tr></table> Underlagsosäkerheten är också allt för stor. Mer än hälften av hundarna får här högre värden än vad som är önskvärt. M7 Underlagsosäkerhet <table><tr><th>Kategori</th><th>Antal</th></tr><tr><td>1</td><td>715</td></tr><tr><td>1,1-2</td><td>253</td></tr><tr><td>2,1-3</td><td>246</td></tr><tr><td>3,1-4</td><td>164</td></tr><tr><td>4,1-5</td><td>248</td></tr></table> Skottosäkerhet uppvisas av få golden retrievers på BPH. Dock finns ett visst mörkertal här, i form av hundar vars förare väljer att avstå skott eller avbryter efter ett skott.	Kategori	Antal	1	398	1,1-2	802	2,1-3	203	3,1-4	117	4,1-5	108	Kategori	Antal	1	52	1,1-2	598	2,1-3	440	3,1-4	258	4,1-5	309	Kategori	Antal	1	715	1,1-2	253	2,1-3	246	3,1-4	164	4,1-5	248	Delvis förändra
Kategori	Antal																																					
1	398																																					
1,1-2	802																																					
2,1-3	203																																					
3,1-4	117																																					
4,1-5	108																																					
Kategori	Antal																																					
1	52																																					
1,1-2	598																																					
2,1-3	440																																					
3,1-4	258																																					
4,1-5	309																																					
Kategori	Antal																																					
1	715																																					
1,1-2	253																																					
2,1-3	246																																					
3,1-4	164																																					
4,1-5	248																																					

Beteendegrupp	Analys	Slutsats																																				
Nyfikenhet	Rasens medelvärde för överraskningsnyfikenhet är tämligen låg, medan medelvärdet för skrammelnyfikenhet är högre. Inom båda varianterna är dock spridningen inom rasen mycket stor. Här vore det önskvärt med såväl en jämnare som generellt högre nyfikenhet. M4 Överraskningsnyfikenhet <table><thead><tr><th>Kategori</th><th>Blue</th><th>Orange</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>273</td><td>9</td></tr><tr><td>1,1-2</td><td>628</td><td>16</td></tr><tr><td>2,1-3</td><td>489</td><td>15</td></tr><tr><td>3,1-4</td><td>252</td><td>23</td></tr><tr><td>4,1-5</td><td>15</td><td>0</td></tr></tbody></table> M5 Skrammelnyfikenhet <table><thead><tr><th>Kategori</th><th>Blue</th><th>Orange</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>121</td><td>4</td></tr><tr><td>1,1-2</td><td>491</td><td>9</td></tr><tr><td>2,1-3</td><td>341</td><td>9</td></tr><tr><td>3,1-4</td><td>584</td><td>31</td></tr><tr><td>4,1-5</td><td>91</td><td>10</td></tr></tbody></table>	Kategori	Blue	Orange	1	273	9	1,1-2	628	16	2,1-3	489	15	3,1-4	252	23	4,1-5	15	0	Kategori	Blue	Orange	1	121	4	1,1-2	491	9	2,1-3	341	9	3,1-4	584	31	4,1-5	91	10	Förändra
Kategori	Blue	Orange																																				
1	273	9																																				
1,1-2	628	16																																				
2,1-3	489	15																																				
3,1-4	252	23																																				
4,1-5	15	0																																				
Kategori	Blue	Orange																																				
1	121	4																																				
1,1-2	491	9																																				
2,1-3	341	9																																				
3,1-4	584	31																																				
4,1-5	91	10																																				
Hotfullhet/ Aggressivitet	Golden retrievern uppvisar mycket lite hotfullhet eller aggression. Där det, om än i liten utsträckning, förekommer är i förhållande till närmande person och överraskning. Graden av hotfullhet är dock låg. Inget imponerbeteende förekommer.	Ingen åtgärd																																				